

Afdeling	: PRO - Projecten	Raadsvoorstel: DJ-1501883
Naam opsteller voorstel	: Mathijs Caelers M.Caelers@weert.nl / 0495-575379	Zaaknummer: 1229024
Portefeuillehouder	: T.E.C. (Tessa) Geelen Msc.	

Onderwerp

Participatiebeleid.

Voorstel

Het participatiebeleid vast te stellen.

Inleiding

De nieuwe Omgevingswet stelt participatie verplicht. Eerst was het voor gemeenten voldoende om enkel *achteraf* te motiveren hoe zij aan participatie hebben gedaan. Sinds de vaststelling van de motie Nooren in 2020 is deze motiveringsplicht uitgebreid: gemeenten moeten nu ook al *vooraf* vastleggen hoe zij omgaan met participatie bij initiatieven van de gemeente en bij initiatieven uit de samenleving. De Omgevingswet roept hiermee op tot het vaststellen van participatiebeleid, en maakt dit tot een raadsbevoegdheid.

In juli 2020 heeft u de nota participatie 'Samen maken we Weert' vastgesteld. De nota participatie beschrijft hoe we als gemeente omgaan met participatie. De participatienota is de visie van de gemeente Weert als het gaat om participatie. In de participatienota leggen we vast welke richting we op gaan, en waar we uiteindelijk uit willen komen. Ook bevat de nota enkele algemene en richtinggevende uitgangspunten. De nota is dus de 'wat' en het 'waarom', en het participatiebeleid gaat over de 'hoe'.

Wanneer de nieuwe wet 'Versterking participatie op lokaal niveau' door het parlement wordt aangenomen, zal het ook verplicht zijn om een participatieverordening vast te laten stellen door de raad. Deze verordening betreft een uitwerking van het participatiebeleid aan de hand van normatieve regels. Het zal een vervanging worden van de huidige inspraakverordening die dateert uit 2003.

Beoogd effect/doel

Door middel van het participatiebeleid streven we twee doelen na. Enerzijds voldoen we aan de wettelijke vereisten van de Omgevingswet. Anderzijds draagt het bij aan de uitwerking van de participatienota.

Argumenten

Door het participatiebeleid vast te stellen voldoen we aan de eisen van de Omgevingswet
Op 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is dat initiatiefnemers hun omgeving goed betrekken bij hun initiatief. Begin 2020 is in de Eerste Kamer de motie Nooren aangenomen. Hiermee is het niet alleen meer voldoende als gemeenten *achteraf* motiveren hoe ze aan participatie hebben gedaan. Gemeenten moeten nu ook al *vooraf* aangeven op welke wijze ze invulling geven

aan participatie. De motie Nooren roept gemeenten dus op tot het opstellen van participatiebeleid.

Door het participatiebeleid door de raad vast te laten stellen, voldoen we aan de minimale vereisten ten aanzien van participatie onder de Omgevingswet.

Door middel van het participatiebeleid geven we uitvoering aan de participatienota

De participatienota kent een aantal algemene uitgangspunten en richtinggevende principes voor hoe we invulling geven aan participatie. Het participatiebeleid is een verdere uitwerking van deze uitgangspunten en principes, specifiek gericht op de nieuwe Omgevingswet en daarmee ruimtelijke initiatieven. Door vaststelling van het participatiebeleid krijgen de algemene uitgangspunten en principes in de participatienota een verdere uitwerking. Zo geven we uitvoering aan de participatienota.

Door het participatiebeleid vast te stellen krijgen we uitgangspunten in handen die we nodig hebben voor participatie in het ruimtelijk domein

Door participatiebeleid vast te stellen krijgen we uitgangspunten in handen die nodig zijn voor participatie bij ruimtelijke initiatieven. We geven in het participatiebeleid namelijk aan hoe we als gemeente omgaan met participatie in het ruimtelijke domein. Zo kunnen we achteraf beargumenteren op welke wijze we aan onze eigen uitgangspunten voor participatie hebben voldaan. Dit is ook een verplichting binnen de Omgevingswet. Het participatiebeleid geeft antwoord op de volgende vragen:

- Wat geven we externe initiatiefnemers bijvoorbeeld mee over hoe ze om moeten gaan met participatie?
- Wanneer stellen we participatie verplicht, en wanneer niet?
- Hoe wegen we het resultaat van participatie?

Het participatiebeleid maakt de relatie tussen instrumenten duidelijk

Om klaar te zijn voor de Omgevingswet, zijn in het kader van participatie een aantal instrumenten nodig. Dit zijn o.a. een quickscan voor nieuwe initiatieven op het gebied van participatie, een participatieleidraad voor medewerkers, een kwaliteitskader om intern mee te beoordelen in hoeverre sprake is geweest van een goed participatietraject en een handreiking voor initiatiefnemers uit de samenleving. Het participatiebeleid plaatst deze instrumenten in een bredere context en maakt de relatie tussen de verschillende instrumenten duidelijk.

Kanttekeningen en risico's

nvt

Financiële gevolgen

nvt

Uitvoering/evaluatie

Participatieverordening

Voor gemeenten is het verplicht om te beschikken over een inspraakverordening. Momenteel werkt de wetgever aan een nieuw wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau'. Dit wetsvoorstel verbreedt de verplichte inspraakverordening naar een 'participatieverordening'. Hierbij staat inspraak in de beleidsvoorbereiding niet langer centraal, maar gaat het ook om de uitvoering van beleid. Onderdeel van de nieuwe wet is de mogelijkheid voor gemeenten om regels over het uitdaagrecht¹ op te nemen.

---

¹ Met het uitdaagrecht kunnen inwoners hun gemeente verzoeken om de uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen, al dan niet met bijhorend budget, omdat zij denken deze taak beter of goedkoper te kunnen uitvoeren. Het uitdaagrecht staat ook wel bekend als 'right to challenge'.

